

Kronika Nadbużańska

DEMOKRATYCZNY TYGODNIK REGIONALNY

Chełm — Hrubieszów — Włodawa

OD REDAKCJI.

Pocytujemy sobie za miły obowiązek powiadomić P. T. Prenumeratorów, Czytelników i Przyjaciół Pisma o wyróżnieniu, jakie spotkało Wydawnictwo ze strony Pana Ministra Skarbu, w postaci dyplomu, treść którego poniżej przytaczamy:

MINISTERSTWO SKARBU
DELEGAT MINISTRA DO SPRAW 3% POŻYCZKI INWESTYCYJNEJ

Do

Wydawnictwa „Kronika Nadbużańska”
w Chełmie Lubelskim

W imieniu Pana Ministra Skarbu składam wydawnictwu „Kronika Nadbużańska” podziękowanie za znakomity udział w propagandzie Premjowej 3% Pożyczki Inwestycyjnej i stwierdzam, że wydawnictwo „Kronika Nadbużańska” spełniło obowiązek obywatelski.

(—) MINKOWSKI
Delegat Ministra Skarbu

Gdzie jest myśl narodowa?

Dziwnem napozór wydać się musi, że polski minister na terenie polskiego Sejmu wystąpić musi przeciw polskiemu odłamowi społeczeństwa w obronie polskiej racji stanu — lecz nie wolno dopuścić, by przyszłość Narodu spoczęła w rękach tych, przez których relikwie narodowe w postaci kości bohaterów, rozsiadanych po ziemi polskiej, są profanowane, a wysiłki tych bohaterów stały się — według ich zdania zgubą dla kraju, bowiem rujnowały to, co Naród ma najbardziej wartościowego: twórczy rozum polityczny kraju.

Patriotyzm powstańców 31 i 63 r. oraz legionistów przekreślili nie dlatego, by zasług ich nie uznać, lecz by usprawiedliwić nieobecność swą tam, gdzie trzeba było dać coś więcej, niż lekkomyślnie rzucane hasła, gdzie trzeba było narażać się „najmiłościwiej” nam panującym, gdzie trzeba było złożyć daninę krwi!

„Naszem głównym zadaniem w odróżnieniu od wielu grup opozycyjnych, jest nie walka z sanacją, ale zorganizowanie państwa narodowego. Walka z sanacją jest tu zjawiskiem wtórnym, które o tyle jest ważniejsze od zagadnienia walki z innymi wrogiemi idei narodowej odłamami, że sanacja sprawuje rządy w kraju”.

Słowa powyższe, ujęte w cudzysłów, stanowiące urywek artykułu p. t. „Nasza wyłączność” (Tyg. Pol. Wszech. Dzień. Narodowe Nr. 7 z dn. 23. II. b. r.), uważać należy za program stronnictwa, którego członkowie zonglują stale piłkami pod nazwą „Ojczyzna”, „Naród”, „patriotyzm” — a w pracy swej używają hasła, niejednokrotnie spr-

wiających wrażenie, że dyktowane są przez Komintern.

W zakłamaniu swem ludzie spod znaku pseudo-narodowego łatwiej uwierza, że Polskę otrzymaliśmy darmo z rąk Wilsona, łatwiej uwierza w pogrom hord bolszewickich przez Weyganda — aniżeli zgodzą się z czynem zbrojnym, który był niepodległy dla Państwa i był ten utrwalił. Nie mogą pogodzić się z faktem, że stanowisko swe mocarstwowe zawdzięczamy tym, którzy zapatrzeni w świetlane postacie bohaterów powstań narodowych, ruszyli w bój o wolną Polskę.

Stanowisko to jest zrozumiałe: uznanie bowiem patriotyzmu i wysiłków obozu, który Polskę budował, byłoby jednocześnie zaprzeczeniem racji monopolu na „polskość” i „narodowość” i pogodzenie się z faktem, że ci, którzy jako awangarda obecnej armii na zew Wodza Narodu pośpieszyli — znaleźć się muszą u steru.

Nic nie zdoła osłabić przekonania, że obrona interesów państwa, obrona bytu samodzielnego w dobrych spoczywa rękach i że testament Wielkiego Marszałka będzie całkowicie wykonany.

Gwarancją ścisłego wykonania woli Budowniczego Niepodległości są wysiłki poszczególnych członków Rządu, których pracy przyświeca hasło: „dla Ciebie Polsko i dla Twojej chwały”.

W postępowaniu polityków z obozu Narodowego i Rządu polskiego występuje jaskrawa różnica: pierwsi walczą o władzę — drudzy o potężną Polskę. Pierwsi usiłują wytwarzać jak najwięcej konfliktów między przedstawicielami

władzy, a ludnością pod hasłem walki o państwo narodowe — drudzy uważają, że zdrowy nacjonalizm, oparty na poczuciu dumy narodowej, wiary w posłannictwo narodu, na rzetelnej pracy społecznej, jest źródłem twórczym i siły narodowe pomnaża.

Myśl narodowa Stronnictwa Narodowego kryje się w stałym negatywnym ustosunkowaniu do poczynań sfer kierowniczych, bez względu na wartość i cel tych poczynań.

Myśl narodowa rządów pomajowych jasno występuje we wszelkich poczynaniach poszczególnych członków Rządu.

Nie można twierdzić, że minister Spraw Wojskowych gen. Kasprzyski działa na niekorzyść Polski przyrzekając w ostatnim ustępie swego przemówienia: „spełnimy nakaz, jaki z za grobu woła Józefa Piłsudskiego nadal nam wskazuje: nie osłabiać — wzmocnić siły zbrojne Polski pod grozą zagrożenia jej bytu i niezależności”.

Trudno dopatrzeć się zdrady interesów Państwa w postępowaniu min. Świętosławskiego, nawołującego, by stanęli do pracy ci wszyscy, którzy mają wiarę w czyn, w ducha ludzkiego i widzą jasną przyszłość naszej Ojczyzny.

Nie wolno dopatrywać się dzia-

łania na szkodę Państwa w walce min. Poniatowskiego o ulżenie w ciężkiej doli tych, którzy najciężiej kryzys gospodarczy przeżywają, a na których barkach w wielkiej mierze spoczywa byt nasz t.j. rolników.

Nie można nie uznać troski o dobro Państwa, jaką przejawia się u min. Raczkiewicza, zmuszającego nas do zastosowania się do artykułu Konstytucji: „Każde pokolenie obowiązane jest wysiłkiem własnym wzmocnić siłę i powagę Państwa. Za spełnienie tego obowiązku odpowiada przed potomnością swoim honorem i swoim imieniem”.

Rozumiejąc gdzie jest myśl narodowa winniśmy program Rządu uznać za drogową i odpowiedzieć nań nie pracą destrukcyjną, godzącą w dobro i byt Państwa, a odrzucając programy zapewniające jedynie dobro jednostek lub partii, przystąpić do pracy twórczej z przekonaniem, że pracujemy dla tej, której miano: „Patria” a nie „partia”.

Idziemy w przyszłość z wiarą, że skuteczność walki z kryzysem materialnym, pogłębiionym przez kryzys moralny, spoczywa w rękach zespolonego w dążeniu do zwycięstwa zdrowo myślącego społeczeństwa polskiego.

DO OBYWATELI MIASTA CHEŁMA i powiatu Chełmskiego!

Zarząd Główny L. O. P. P. przystąpił do utworzenia Fundacji Stypendjalnych im. Marszałka Józefa Piłsudskiego dla studentów Wydziałów Lotniczych i Chemicznych uczelni polskich.

Jako pierwsza ustanowiona została „Lotnicza Fundacja L. O. P. P. im. Marszałka Józefa Piłsudskiego” dla studenta Wydziału Lotniczego Politechniki Warszawskiej.

Lubelski Zarząd Okręgu Wojewódzkiego L. O. P. P., uznając celowość tego rodzaju lokaty obligacji, uchwalił przekazać Zarządowi Głównemu na cel powyższy obligacje 6 proc. Pożyczki Narodowej, zebrane od poszczególnych ofiarodawców na sumę zł. 6,000.

Zarząd Obwodu Powiatowego L.O.P.P. w Chełmie podając powyższe do wiadomości, apeluje do obywatelskich uczuć ludności powiatu Chełmskiego o składanie obligacji 6 proc. Pożyczki Narodowej na wyżej wspomniane Fundacje Stypendjalne im. Marszałka Józefa Piłsudskiego, Ofiarowane obligacje Obwód Powiatowy L.O.P.P. będzie przyjmował od ofiarodawców również i na poczet składek członkowskich, na członkostwo dożywotnie, w nominalnej wartości na równi z gotówką.

Ofiarowane obligacje Zarząd Obwodu L.O.P.P. w Chełmie prosi składać w biurze Obwodu, Lubelska Nr. 1., w czasie godzin urzędowania; od 8 do 13-ej i od 15-ej do 17-ej.

PODZIĘKOWANIE.

Niniejszym składamy serdeczne podziękowanie JWP. Dr-wi Stefanowi Żarnowskiemu za szczęśliwe dokonanie zabiegu chirurgicznego i opiekę lekarską w czasie choroby córki naszej jak również serdecznie dziękujemy Zarządowi Szpitala św. Mikołaja, siostrom Neli i Marji za troskliwą opiekę nad chorą.

ST. OSKIEROWIE

DOBROBYT ROLNIKA — PRZEZ WIEDZĘ

(Dokończenie)

SOJA. Z odmian soi można polecić Wileńską wczesną o ziarnie brunatnym, jest to soja najwcześniejsza, w tutejszych warunkach dojrzewania, jednak jest najmniej plenna. Polecenia godna jest Puławska Średnio Wczesna, o ziarnie złotym. Dla celów pastewnych i do mieszanek nadaje się Kisielnicka późna o ziarnie czarnym. Ta ostatnia posiada długi okres wegetacyjny. Początkowo nie należy rozpoczynać uprawy soi na wielkich przestrzeniach, natomiast tylko na małych polkach zapoznawając się z jej wymaganiami. Soję należy wysiewać przed pierwszym maja. Siał w odstępach 40x15 cm. po dwa ziarna w punkcie na głębokości 2 cm.

KONICZYNA. Do siewu powinno się używać koniczynę, tylko pochodzenia krajowego. Unikać nasion sprowadzanych z zagranicy. Koniczyny obcokrajowe w naszych warunkach przeważnie wymarzają. Nasiona zagraniczne koniczyn są zabarwione na czerwono.

Uprawa roli i siew.

Odpowiednia i staranna uprawa roli posiada pierwszorzędne znaczenie i w dużym stopniu decyduje o wysokości otrzymanych plonów. Zasadniczo rola powinna być uprawiona na jesieni. Uprawa polega na wykonaniu po żniwach podorywek, następnie wyczyszczeniu roli z chwastów przy pomocy kultywatorów i bron, a jesienią głębokich orów przedzimowych, oraz wywiezieniu i przyoraniu na jesieni obornika pod okopowe.

Uprawa wiosenna powinna być wykonana w porę i starannie, mając na względzie zachowanie w glebie zapasów zimowej wilgoci. Uprawiając rolę na wiosnę trzeba pamiętać o tym, żeby jej nie przesuszyć. Na wiosnę, jak tylko rola obsechnie, należy ją niezwłocznie zabronować, a na rolach zachwaszczonych użyć także kultywatora celem zniszczenia chwastów i wydobywania perzu. Na wiosnę z reguły powinno się unikać orki, gdyż może spowodować przesuszenie roli co za sobą pociąga znaczne obniżenie plonów. Trzeba pamiętać, że mokrej roli nie należy uprawiać, aż do chwili wyschnięcia. Gdyby z jakichkolwiek przyczyn rola w jesieni nie była zorana, wtedy wypadnie na wiosnę ją orać możliwie płytko i natychmiast po orce zabronować. Jeżeli sadzimy ziemniaki podług to zaraz po posadzeniu pole należy zwałować, a następnie zabronować. Bronowanie należy także powtórzyć przedwzrostem ziemniaków.

Wiosenna uprawa pod buraki cukrowe, buraki pastewne i marchew będzie następująca: rolę bronujemy, a wrazie potrzeby kultywujemy i bronujemy, następnie wałujemy lekkim wałkiem drewnianym i pole podługnie znaczymy znacznikiem co 40 cm. Płaski siew buraków daje lepsze rezultaty od siewu na redlinach. Przy wysiewie buraków lub marchwi należy dodawać nieduże ilości nasion rzepaku lub jęczmienia, który szybciej wschodząc zaznacza rzędkę, co następnie ułatwia pierwsze motyczenie.

Nawożenie.

Głównym nawozem w gospodarstwie jest obornik, który zawiera w sobie szereg składników odżywczych, potrzebnych roślinom do ich rozwoju. Wartość obornika jest zależna od rodzaju pasz skarmionych w gospodarstwie i od sposobu jego przechowywania. Obornik najlepiej przechowywać się pod bydlęciem. Jeżeli zachodzi konieczność przechowywania na gnojowni lub na kupach gnojowych wówczas trzeba obornik udeptywać i utrzymywać w zbitym wilgotnym stanie. Powinno się zwrócić specjalną uwagę na dobrą i możliwie największą produkcję obornika. Przy konserwacji obornika wielką rolę odgrywa miał torfowy, którym grubą warstwą należy przykrywać kupy gnojowe. Obornik stosować w mniejszych dawkach, ale częściej. Obornik po wywiezieniu w pole należy równomiernie rozrzuścić i natychmiast płytko przyorać. Obecnie nawożenie pól przedewszystkiem trzeba oprzeć na nawozach otrzymywanych we własnym gospodarstwie — na oborniku, kompostie i na nawozach zielonych. Z pośród nawozów organicznych w gospodarstwie wytwarzanych kompost powinien odgrywać poważną rolę. Kompost dojrzawy, zawierający dobrze rozłożone części organiczne, jest znakomitym środkiem nawozowym. Kompost w znacznej ilości co roku można wytworzyć, skrzętnie zbierając i gromadząc na kupach wszelkiego rodzaju odpady w gospodarstwie — jak chwasty, zmiotki, zgrabki z obejścia gospodarskiego, sadzę, popiół, miał torfowy, odchody ludzkie i t. p. Specjalną uwagę należy zwrócić na przechowywanie gnojówki. Gnojówkę przechowywać w szczelnie zamkniętych zbiornikach. Gnojówkę kilkakrotnie rozcieńczoną wodą można używać w ogrodach pod warzywa, w polu pod okopowe. Po wsiąknięciu gnojówki do gruntu, należy miejsce zroszone wzruszyć kultywatorem lub przerywką. Polewanie gnojówką obornika nie jest wskazane, natomiast lepiej gnojówką polewać kupy kompostowe. Ilość składników pokarmowych dostarczanych roślinom w oborniku i kompostach niezawsze jest dostateczną, więc często zachodzi potrzeba uzupełnienia brakujących składników nawozami pomocniczymi.

Co się dotyczy stosowania pomocniczego nawożenia to każda gleba nawet każde pole ma inne wymagania w zależności od stopnia zasobności w składniki pokarmowe, a także od jakości i ilości poprzedniego nawożenia. Borowiny zasadniczo są ubogie w azot i fosfor, a niekiedy są także wędzeczne za dodatkowe nawożenie potasem. Obecnie nawozy pomocnicze trzeba stosować oszczędnie i tylko w tych wypadkach, gdzie się napewno opłaca.

Na pszenice ozime, które były siane w słabych stanowiskach, a także na pszenice, które po zimie ucierpiały, będzie wskazane dać na wiosnę jaknajwcześniej 80—100 kg. saletry lub saletraku. Pod pszenicę jara i jęczmień siane po okopowych zaleca się dać około 100 kg. na ha nawozów azotowych i 200 kg. nawozu fosforowego. Z nawozów fosforowych na borowinie przeważnie był stosowany superfosfat. Od niedawna jest wyrabiany nowy nawóz fosforowy — supertomasyna, który w działaniu w zupełności dorównywa superfosfatowi.

Pod buraki cukrowe należy dać oprócz obornika pełne mineralne nawożenie: superfosfatu lub supertomasyny niskoprocetowej 300 kg., soli potasowej 200 kg. i około 300 kg. nawozów azotowych. Pod inne okopowe wskazane jest także stosować pomocnicze nawożenie, jednak w dawkach co najmniej mniejszych niż pod buraki cukrowe.

Pielęgnacja.

Ozimy na wiosnę często cierpią od nadmiaru wilgoci, pochodzącej z opadów deszczowych lub topnienia obfitej pokrywy śnieżnej. Nadmierna wilgotność i zastoje wody powodują gnicie ozimów wskutek braku dostępu powietrza do gleby. Na wiosnę w czasie tania śniegów należy na wszystkich polach, a w szczególności na oziminach, gdzie utworzyły się zastoje wody, odprowadzić nadmiar wody przy pomocy rowków. Na borowinie oziminy po obsechnięciu roli konieczne należy silnie wałować, a w późniejszym okresie w razie wytworzenia skorupy — bronować. Przez bronowanie zniszczymy także chwasty, które do tego czasu zdążyły skiełkować. Jeżeli oziminy z zimy wyjdą uszkodzone, to należy je wczesną wiosną zasilić saletrą w ilości około 80 kg. w stosunku na hektar, ostatecznie wysokość dawki będzie uzależniona od stopnia uszkodzenia. Koniczyny, lucerny i łąki mineralne poleca się silnie zbronować, aby ułatwić dostęp powietrza do systemu korzeniowego. W razie uszkodzenia koniczyn przez mróz, puste miejsca należy podsiać mieszką rajgrasu holenderskiego i inkarnatki. Nasion wziąć po 5 kg. każdej rośliny w stosunku na hektar. Przed wysiewem tej mieszanki puste miejsca silnie wzruszyć kultywatorem i zabronować, a następnie po zasiewie przywałować. Należy baczenie przestrzegać wykonywania na czas pielęgnacji posiewnych. Opóźnienie motyczenia, pielienia lub przerywki w burakach, marchwi, warzywach i t. p. przedewszystkiem spowoduje znaczne obniżenie plonów, a prócz tego przysporzy później znacznie więcej pracy przy wykonaniu tych czynności. Dokładna i wczesna wykonana pielęgnacja gwarantuje dobre plony. Buraki przerywać, gdy mają dwie pary listków. Opóźnienie przerywki ujemnie odbija się na plonie buraków.

Ziemniaki po wejściu należy w międzyrzędziach opielaczykować, a następnie w niedużych odstępach czasu kilka razy obredlić. Obredlanie powinno być ukończone przed zakwitaniem ziemniaków. Dobre rezultaty daje dodatkowe ręczne okopywanie ziemniaków. W gospodarstwach małych godnym jest polecenia wsiewanie w małych ilościach do ziemniaków jednej z następujących roślin: fasoli, bobu, wczesnej soi, słonecznika i kukurydzy.

W początkowym okresie rozwoju zbóż jarych i motylkowych, po większych deszczach na wypadek utworzenia się skorupy, należy zastosować wał pierścieniowy, celem zniszczenia skorupy i dopuszczenia powietrza do systemu korzeniowego. Przy siewie zbóż w szersze rzędy należy jeden lub dwa razy zmotyczyć co sprzyja rozwojowi roślin i zapewnia większe plony.

W nadchodzącym sezonie wiosennym Zakład posiada do sprzedaży nasiona pszenicy jarej: „Ostki Hildebranda” i „Ostki Chłopickiej” nasiona jęczmienia „Złoty ze Svalöf” i ziemniaki.

Kierownik Zakładu Rolniczo-Doświadczalnego w Chełmie
Inż. A. Polonis

AKCJA ODŁUŻENIOWA

dla rolników.

Delegat Wojewódzkiego Biura do Spraw Finansowo-Rolnych w Lublinie na powiat Chełmski podaje do wiadomości zainteresowanych rolników co następuje:

I. O pożyczkę na spłaty rodzinne w Państwowym Banku Rolnym mogą ubiegać się tylko właściciele takiego drobnego gospodarstwa (w zasadzie 5—15 ha) lecz jeszcze żywotnego, lub jego części, które w krótkim czasie będzie musiało być podzielone na gospodarstwa nieżywotne (nie mogące utrzymać rodziny), jeżeli Bank nie udzieli pożyczki na spłaty rodzinne.

Nieruchomość na którą ma być udzielona pożyczka, musi mieć uregulowaną hipotekę. Pożyczki bowiem udzielane będą tylko pod zabezpieczenie hipoteczne (w zasadzie na pierwszym miejscu hipotecznym).

Spadkobiercy mogą ubiegać się o pożyczki na spłaty rodzinne po zamknięciu postępowania spadkowego i uregulowaniu tytułu własności na swoje imię.

Oprocentowanie pożyczki wynosi półtora procent rocznie łącznie z dodatkiem administracyjnym.

Pożyczki udzielane będą na spłaty w przeciągu 10 — 15 — 20 i 25 lat.

II. Z dniem 1 kwietnia b. r. upływa ostateczny termin składania podań o przymusowy wykup dzierżawionych gruntów przez drobnych dzierżawców rolnych. Kto nie złoży wniosku do tego czasu, straci prawo do wykupu.

III. Biuro Delegata Wojewódzkiego Biura do Spraw Finansowo-Rolnych znajduje się w Chełmie przy ul. Pierackiego 41 (dawny „Rolnik”).

Biuro udziela wszelkich porad, jak również sporządza wnioski do władz Państwowych, Samorządowych i Sądowych za minimalnymi opłatami.

Delegat Wojewódzkiego Biura
do Spraw Finansowo-Rolnych w Lublinie
na pow. Chełmski

W. Z.
Dyziński Stanisław

KACIK PSZCZELARSKI.

Pięćdziesiąty ósmy rocznik?

To „Bartnik Postępowy”, ilustrowane czasopismo pszczelarskie, wydawane przez Małopolski Związek Pszczelniczy we Lwowie.

Ukazał się numer 2-gi za m-c luty 1936 r. Zeszyt jak wiele innych poprzednich, zewnętrzna szata prezentuje się bardzo ładnie. Treść numeru bardzo różnorodna i bogata, a co więcej, że i dział ogrodniczo-sadowniczy nie skąpi.

Artykuły ciekawe i zajmujące: 70-lecie „V Ćeli Morawskiej”. Jak gospodarować w ulach Ciesielskiego — Weler, Pierwszy przegląd pnia — Walerowicz-Gola. Gdzie zwycięstwo — Watzka, Przewidująca natura — Ciesielski, Okres zimowy dla pszczoł i warunki dobrego przezimowania — Wł. Kołodziejczyk, Pszczelnictwo a nowy program szkolny — Walerowicz-Gola, Ceny miodu w Polsce a zagranicą — L. Weber, Troska o rozwój pszczelnictwa — A. Kozikowski, O drzewach karłowatych — K. Brzeziński.

Mówiąc o numerze za luty nie można przemilczeć całości. A to z tej racji, że nie spotyka się recenzji tego pożytecznego pisma prawie nigdzie. Wynika to, albo z braku krytyków — fachowców w tym dziale literackim, albo wprost zapomnienie, lub lekceważenie. Gdyby jednak zachodził ostatni wypadek, to należałoby raczej zastosować go w stosunku odpowiedzialnych krytyków. A to choćby tylko z tej racji, że „Bartnik Postępowy” wychodzi już 58 lat, jest najstarszym pismem w tym dziale gospodarczym w Polsce i nie mniej ważnym niż pismo o hodowli królików.

Ciekawe to pismo fachowe, nietylko w poszczególnych zeszytach, ale całe roczniki stanowią bardzo bogatą i cenną literaturę pszczelniczą. Dla pszczelarza jest niezbędne, dla kupca, szkoły, społecznika konieczne. Bol.

Małorolnym pod uwagę.

Uprawa roślin leczniczych zagranicą, a szczególnie w Niemczech stoi na wysokim poziomie. Korzyści, jakie mają rolnicy z uprawy takich roślin ilustruje przykład: 1 ha plantacji mięty pieprzowej może wydać 1500 kg. w suchym stanie, cena zależna od ładnego wysuszenia, jednak 1 zł. za kilogram można liczyć. Biorąc pod uwagę koszt uprawy i t. p. wydatki, można liczyć 1000 zł. przychodu.

A wieleż to trzeba sprzedać zboża na 1000 zł.?

Obecny czas najodpowiedniejszy i ostateczny, ażeby zdecydować co na wiosnę zasiał. Wszelkich informacji udzieli „Kronika Nadbużańska”.

Według wskazówek Polskiego Komitetu zielarskiego dla wojew. lubelskiego zalecone są do uprawy następujące zioła: rumianek polny, prawoślaz lekarski i melisa.

Z kraju i ze świata

RUGI ROBOTNIKÓW POLSKICH. Pod pozorem dostarczenia pracy robotnikom francuskim wymówiono pracę robotnikom polskim. Cios spadł niespodziewanie na 500 rodzin polskich. Prasa francuska informuje, że na miejsce zwalnianych sprowadzani są robotnicy czescy.

AWANSE URZĘDNICZE. Stosownie do zarządzenia premiera dokonane zostaną awanse we wszystkich działach administracji. Awanse obejmą około 10.500 osób.

NIEMCY REGULUJĄ NALEŻNOŚCI? Niektóre dzienniki donoszą o rzekomej propozycji, jaką wysunął Goering w celu zlikwidowania sum, należnych Polsce za tranzyt. Niemcy zobowiązać się mają do pokrycia długu przez dostawę materiału wojennego, a przede wszystkim samolotów. Ten sposób zapłaty nie zostanie przyjęty przez Polskę.

PAKT FRANCUSKO-SOWIECKI. Ratyfikacja paktu wzajemnej pomocy w parlamencie francuskim napotyka coraz to nowe trudności. Rząd Sarraut'a liczy się z możliwością odrzucenia przez Izbę paktu i postanowił nie uzależniać kwestii zaufania od wyników głosowania.

AMNESTJA W HISZPANII. Rząd Azana ogłosił amnestję dla przestępców politycznych, na podstawie której zwolniono dotychczas przeszło 1000 więźniów, w tym kilkunastu skazanych na śmierć.

SOCJALIŚCI BELGIJSCY PRZECIWI PRZEDŁUŻENIU SŁUŻBY WOJSKOWEJ. Kongres partii socjalistycznej w Belgii wystąpił przeciw projektowi rządowemu przedłużenia służby wojskowej i zwiększenia zbrojeń.

ANGLIA CHCE POMÓC ABISYNI. Ostatnie zwycięstwa włoskie w Abisynji spowodowały energiczne domaganie się wprowadzenia embarga na naftę. Anglia występuje rzekomo w obronie Ligi Narodów. Kandydat na prezydenta Stan. Zjedn. sen. Borah uważa postępowanie Anglii za niewłaściwe i zapytuje dlaczego Anglia nie przeciwdziałała na terenie Mandzurji. Odpowiedź jasna bo interesy Anglii nie były w tym stopniu zagrożone jak obecnie.

SYRJA WALCZY O NIEPODLEGŁOŚĆ. W Damaszku wybuchła rewolucja. Tłum około 30-tysięczny, uzbrojony w rewolwery i proce zaszachował oddziały wojskowe. Wystąpienie to uważać można za początek świętej wojny o wyzwolenie Syrii.

WYROK NA SPISKOWCÓW W BUŁGARII. Dnia 23 b. m. zakończono proces uczestników zamachu stanu w dn. 19.V.1934. Wyrokiem Sądu skazano płk. Welczewa i mjr. Stanczewa na śmierć przez powieszenie.

SKUTKI PRZYJAŹNI. Zbliżenie francusko-sowieckie już dało owoce. Władze bezpieczeństwa ujawniły instrukcję Kominternu, na podstawie której winna być prowadzona robota wywrotowa na terenie Francji, a w szczególności w armii francuskiej.

ZAMACH STANU W JAPONII. 3 p. p. japońskiej, który przeznaczony był do wysłania na teren Mandzurji dokonał zamachu stanu. Przyczyną wystąpienia ma być rzekome stanowisko rządu, stawiającego tamę w zapędach imperjalistycznych sfer wojskowych. Ofiarą zamachu padli: premier Okada, min. finansów Takahaszi, strażnik tajnej pieczęci admirał ks. Saito i szef szkół wojskowych gen. Wata-

nabe. Wszyscy zamordowani zostali w swych rezydencjach.

Gwardja cesarska wystąpiła przeciw zrewoltowanemu oddziałom.

OPRZYTOMNIENIE GDAŃSKA. Senat Gdański wydał rozporządzenie, mocą którego zmieniono 4 dekrety Senatu, uznane przez Radę Ligi Narodów za sprzeczne z konstytucją gdańską.

PRZYGOTOWANIA WOJENNE SOWIETÓW. Prasa węgierska donosi o rozpoczęciu przygotowań sowieckich baz lotniczych na terenie Czechosłowacji. Wielu samolotów wojskowych oraz lotniców sowieccy mają się już znajdować na terenie Czechosłowacji.

PRZYJACIEL ABISYŃCZYKÓW W BRZESCIU. Na stacji w Brześciu zatrzymano niejakiego Friderwico Guirini, podającego się za dezertera z armii włoskiej w Abisynji.

REWIZJA KONSTYTUCJI W ESTONII. Plebiscyt przeprowadzony na terenie Estonii olbrzymią większością domaga się rewizji dotychczasowej konstytucji lub pracowni nowej.

Powiatowy Zjazd Rzemieślników w Chełmie.

W niedzielę 23 b. m. odbył się w Chełmie. Zjazd rzemieślników, zwołany przez Powiatowe Towarzystwo Rzemieślnicze. Na Zjazd przybyło z gó r ą 100 rzemieślników o wiele więcej niż spodziewali się inicjatorzy, to też szczupła salka Rady Miejskiej wypełniona była tak, że brakło wprost powietrza.

Zagajął prezes Powiatowego Tow. Rzem. p. Leon Bombol, radca Izby Rzemieślniczej Lubelskiej. Przewodniczył Zjazdowi mistrz ciesielski p. Marcelli Koper, sekretarzem zaś właściciel wytwórni kafla p. Walerjan Barański. Prócz nich w Prezydium zasiadli pp. Czułczyński, Strzałkowski, Sobczyk, Machel, Piętka i Kolankiewicz.

Radca Bombol wygłosił następujące referaty: „Uprawnienia rzemieślnicze”, „2-tygodniowe kursy dokształcające” i sprawy podatkowe”. Ten ostatni referat spowodował długą dyskusję, w której zabierali głos pp. Kamiński, Czułkowski — narzekający na podatki, a zwłaszcza świadczenia socjalne. P. Machel zwrócił uwagę, że według zreferowanej przez radcę Bombola Ustawy o podatku dochodowym zarobki niższe od 1500 zł. nie podlegają opodatkowaniu. Tymczasem Urząd Skarbowy wymierza i ściągą podatki od wielu rzemieślników wiejskich, którzy nie zarabiają nawet tysiąca złotych. P. Kolankiewicz apeluje do Zarządu Towarzystwa, aby zajęły się ukróceniem konkurencji robionej uczciwym rzemieślnikom przez ludzi nieuprawnionych i niefachowych uprawiających rzemiosło bez opłacania świadectw przemysłowych i podatków. W tym samym sensie przemawiał p. Wleklik.

Obecny na zebraniu przedstawiciel władz administracyjnych, wicestarosta P. Tadeusz Illukiewicz, nawijając do referatu o kursach dokształcających, oświadczył, że naszym rzemieślnikom do dobrobytu potrzeba jest trzech rzeczy: 1) oświaty, 2) oświaty i 3... oświaty. Oświecony rzemieślnik nie potrzebował obawiać się ani konkurencji ani za dużych podatków, bo będzie umiał przeprowadzać dobrą kalkulację.

Dyrektor Państw. Szkoły Rzemieślniczej p. Józef Jakubowicz w uzupełnieniu przemówienia p.

NIEPOWODZENIE HODŻY. Premier czechosłowacki Hodża domagał się od regenta jugosłowiańskiego ks. Pawła nawiązania stosunków dyplomatycznych z Rosją Sowiecką — lecz spotkał się ze stanowczą odmową.

MUSSOLINI BADA GRUNT. Do Londynu przybył sen. włoski Boracini, który ma za zadanie spenetrować możliwości rokowań pokojowych.

WZMOCNIENIE STANOWISKA BALDWINA. Zaatakowany przez część Izby angielskiej premier Baldwin pozostaje nadal przewodniczącym komitetu obrony narodowej.

NIEPOKÓJ W RUMUNII. 24.II. na posiedzeniu Izby deputowanych dep. Bratianu zwrócił się do ministra Titulescu z zapytaniem czy rząd zdaje sobie sprawę z niebezpieczeństwa, jakim grozi Rumunii pakt francusko-sowiecki, a to tembardziej, że granice Rumunii nie zostały dotychczas uznane przez Z. S. R. R.

IZBA GMIN UCHWAŁA KREDYTU WOJENNE. Angielska Izba Gmin uchwaliła dodatkowe kredyty na zbrojenia w wysokości około 7 miliardów funt. sterlingów.

Sten.

Kronika.

Zjazd b. wychowawców i wychowanków Państw. Semin. Naucz. Męsk. w Chełmie.

W dniach 22 i 23 czerwca r. b. odbędzie się w Chełmie Zjazd b. Wychowawców i Wychowanków tej uczelni. Komitet Zjazdu zwraca się do wszystkich zainteresowanych Zjazdem o podanie swoich i swych kolegów adresów, celem doręczenia zaproszeń. W programie Zjazdu między innymi zawiazanie stowarzyszenia koleżeń- skiego.

Nieżyciowa ustawa.

Istnieje ustawa o t. zw. przemyśle koncesjonowanym. Do takiego należy przemysł kominarski. Ustawa ta na terenie powiatu chełmskiego została wprowadzona niedawno i w zetknięciu z rzeczywistością okazuje się zupełnie niecelową i nieżyciową. Doniedawna wycieraniem kominów na wsi zajmowały się organizacje straży pożarnych. Wycierania dokonywali strażacy bezinteresownie, a opłaty szły na zakup rekwizytów strażackich. Obecnie wycieranie kominów może być tylko dokonywane przez koncesjonowanych kominarzy, którzy posługują się chłopcami niewiele znającymi się na bezpieczeństwie. To też niektórzy mieszkający wsi nie dopuszczają takich „majstrów” do swych kominów, a posługują się nadal strażakami. Tymczasem koncesjonariusze w oparciu o ustawę żądają sporządzania protokołów na Zarządy straży. Sporządzanie protokołów i karanie tego rodzaju „przestępstw” powoduje wielkie rozgoryczenie na wsi.

Posiedzenie budżetowe Rady Powiatowej w Chełmie

W dniu 29 b. m. odbyło się posiedzenie Rady Powiatowej (Sejmiku) w Chełmie. Na porządku dziennym: uchwalenie budżetu samorządu Powiatowego chełmskiego na rok 1936/7. Sprawozdanie podamy w następnym numerze.

Rodzina policyjna w Chełmie dożywia najbiedniejsze dzieci

Stowarzyszenie „Rodzina Policyjna” w Chełmie wzorem lat ubiegłych w tym roku również prowadzi charytatywną pracę dożywiania głodnych dzieci, rekrutujących się z pośród najuboższych mieszkańców miasta. Poczynając od 1 lutego 20-ro dzieci codziennie otrzymuje w kuchni policyjnej suty obiad oraz spory kawałek chleba z mięsem lub posmarowany masłem. Dzieci będą otrzymywać ten posiłek aż do Wielkiejnocy, w czasie której dostaną święconę kiełbasę i ciasto.

Pracodawcy a obowiązek ubezpieczenia.

W ub. tygodniu bawiło w Chełmie kilku kontrolerów z Ubezpieczalni Społecznej w Lublinie, którzy stwierdzili iż. b. znaczna liczba pracodawców uchyla się od ustawowego obowiązku ubezpieczenia swoich pracowników. W obawie przed kontrolą, pracowników „urlopowano” doraźnie do czasu wizyty kontrolera. Niestety, delegowani urzędnicy nie dali się podejść i po pewnym czasie ponownie odwiedzali zakłady, zastając przy pracy licznych pracowników. Nieuczciwych pracodawców karano doraźnie grzywnami do 100 zł. W tym czasie do Ubezpieczalni w Chełmie masowo napływały zgłoszenia, przyjmowano zgłoszeń około 150 dziennie.

Pracownia gorsetów

została przeniesiona

z ul. Lubelskiej 70

na ul. Młynarską 8

vis a vis Policji.

Nowa Sekcja Dramatyczna

Zarząd Stowarzyszenia Przyjaciół Kultury Polskiej w Chełmie, rozszerzając swoją działalność statutową, przystąpił ostatnio do organizowania Sekcji Dramatycznej która już się ukonstytuowała. W bież. miesiącu nastąpi wystawienie w Polskim Klubie Społecznym jednej z popularnych komedii, granej w Chełmie po raz pierwszy.

Uwaga.

Już w numerze następnym rozpoczynamy Konkurs Kwartalny rozrywek umysłowych.

Jako nagrodę przewiduje Administracja rocznik „Światowida” oprawiony w płótno angielskie.

Inspekcja Rezerwistów,

21 lutego r.b. p. insp. Stanisław Maź dokonał inspekcji Oddziału Związku Rezerwistów w Dorohusku.

Inspekcja dotyczyła działalności i pracy Oddziału Z.R.

Odpowiedzi redakcji.

Na liczne pytania dlaczego w dziale: „Z kraju i ze świata” nie ma wiadomości z terenu walk w Abisynji odpowiedzieć musimy, że nawet dzienniki nie są w stanie prostować Komunikatów o zwycięstwach, odnoszonych przez strony walczące.

Komunikaty wojenne sprawiają wrażenie powiedzonka: „siedziała Marysia nad rzeką i doła krowę, a w wodzie wyglądało to odwrotnie.

Nieludzkie postępowanie matki przyczyną samobójstwa młodej dziewczyny.

W nocy 25 na 26 ub. m. w posesji Nr. 7 przy ul. Młynarskiej w bliskim sąsiedztwie Komisariatu policji w Chełmie znaleziono leżącą bez przytomności młodą dziewczynę. Po przewiezieniu do Szpitala św. Mikołaja i przeprowadzeniu do przytomności okazało się, że jest to 16-letnia Helena Gnidówna (Sienkiewicza 9), która wypila w celu samobójczym sporą dawkę esencji octowej. Jako przyczynę, dziewczyna podaje nieludzkie obchodzenie się z nią rodzicielki, która nocy krytycznej wypędziła dziewczynę z domu i zabroniła pokazywać się na oczy.

Zagadkowa kradzież.

Maksymilian Zurek, mieszkaniec Chełma zameldował w policji, że z kieszeni palta powieszzonego w mieszkaniu zginęła koperta z zawartością 3.400 zł. którą otrzymał pocztą od swego współnika na zakup świń. Ponieważ w mieszkaniu prócz domowników nikogo nie było, przeto zachodzi podejrzenie o symulację kradzieży.

Kradzież z sań.

Funkcjonariuszowi Szpitala Psychiatrycznego w Chełmie Józefowi Sykowi skradziono przy ulicy Lwowskiej z sań paczkę materiałów lokciowych kupionych na potrzeby szpitala, wartości 90 zł.

„Zabrałaś męża — weź i jego dziecko!”

Do mieszkanki niejakiej Janiny Kniaziuk w Chełmie przy ul. Lwowskiej Nr. 59 przybyła żona jej kochanka Władysława Głowacka, która położwszy na łóżku półroczne niemowlę, uciekła ze słowami: „Zabrałaś męża — weź i jego dziecko!” Wezwana na skutek doniesienia Kniaziukowej do komisariatu policji Głowacka zeznała, że mąż związał się z Kniaziukową, a ją z dwojgiem małych dzieci opuścił, nie dając ani grosza na utrzymanie. Mając takie małżeństwo, nie może pójść do pracy. Na mocy istnieją-

cych przepisów dziecko musiała zabrać matka, zaś ojciec dopiero po długiej procedurze sądowej będzie zmuszony płacić alimenty.

Falszerze monet przed sądem.

W swoim czasie władze bezpieczeństwa wykryły w Chełmie przy ul. Uściługskiej Nr. 31 fabrykę fałszywych monet, w toku rewizji skonfiskowano narzędzia i surowiec oraz aresztowano 25-letniego Pinkwasa Gajnera, głównego sprawcę. Równocześnie we Włodzimierzcu aresztowano współnika w osobie 27-letniego Szolę Waksmana również z Chełma, przy którym znaleziono 102 szt. fałszywych dwuzłotówek. W tych dniach wymienieni i trzeci oskarżony Pejsach Muches, stanęli przed Sądem Okręgowym na sesji w Chełmie, który skazał Pinkwasa Gajnera na 10 lat więzienia i Szolę Waksmana na 6 lat więzienia z utratą praw na 10 lat. Pejsacha Muchesa uniewinniono.

Skazanie komunisty.

Lubelski Sąd Okręgowy na sesji w Chełmie rozpatrywał ostatnio sprawę 25-letniego Berka Hochmana, który po zlikwidowaniu przez władze bezpieczeństwa jacejki K. P. Z. U. na terenie gm. Siedliszcze, zbiegł do Rosji Sowieckiej. Widocznie komuniści po tamtej stronie granicy niezbyt ufali Hochmanowi, którego wydano do Polski. Został on skazany na 4 lata więzienia, ze zmniejszeniem kary do połowy na podstawie amnestji.

Niedoszły zabójca teścia.

Młody, 20-letni Stanisław Tomaszewski, zam. w kol. i gm. Olchowicz usiłował w październiku 1935 roku zamordować teścia swojego 74-letniego. Jana Murata, zadając mu szereg ciosów nożem w szyję. Dzięki niezwłocznej pomocy lekarskiej, denata uratowano. Sąd Okręgowy na sesji w Chełmie skazał Tomaszewskiego na 10 lat więzienia. Powodem usiłowania morderstwa, była chęć zawładnięcia majątkiem teścia.

SKAZANIE ZA OSZUSTWO

Mieszkaniec kol. Chylin gm. Olchowicz tut. powiatu 33-letni Zygmunt Pałajdowicz sprzedał niejakemu Franciszkowi Woźniakowi zabudowania gospodarskie i ziemię stanowiące własność Banku Ziemiańskiego z ciążącym na nich długiem w kwocie 8 tys. zł. pobierając od Woźniaka 1000 zł. tytułem zaliczki. Po ustaleniu tych okoliczności przez nabywcę, Pałajdowicz odpowiadał przed Sądem Grodzkim w Chełmie oskarżony o oszustwo i został skazany na półtora roku więzienia ze zmniejszeniem kary do połowy na podstawie amnestji.

PORACHUNKI SĄSIEDZKIE

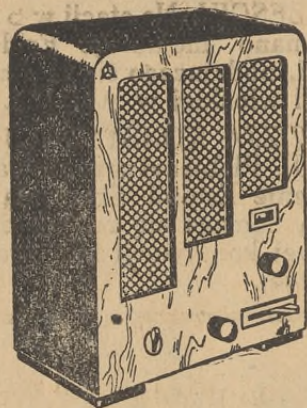
W dniu 17. II. b. r. na sesji wyjazdowej Sądu Okręgowego w Chełmie zasiadał na ławie oskarżonych 20-letni Aleksander Mróz mieszkaniec wsi Strupin gm. Krzywiczki, oskarżony o to, iż w dniu 20. IV. 1935 r. w nocy uderzył w powracającego z Chełma Teodora Babińczuka w lesie „Borek” kamieniem powodując pęknięcie błony bębenkowej i zakrwawienie prawego oka i rozszzerzenie źrenicy tegoż oka. Sąd wydał wyrok skazujący Aleksandra Mroza z art. 236 K.K. na 2 lata i 6 miesięcy więzienia, a na podstawie amnestji karę zmniejszył o połowę.

Czytajcie

„Kronikę Nadbużańską”

APARATY RADJOWE Echo

Państwowych — Zakładów
Teleradjotechnicznych



131-Bateryjny 160 zł. - 10 rat

121-Z-sięciowy 170 zł. - 10 rat

131-Z-sięciowy 240 zł. - 10 rat

Za gotówkę 10 proc.
skonta częściowo
POŻYCZKA NARODOWA

w przedstawicielstwie

„TECHNIKA”

Inż. W. JODKO

Chełm, Lubelska 59. tel. 88

(obok Hurtowni Tytoniowej)



odbiornik DETEFA

TANI NOWY ŚRODEK

przywracający siwiejącym włosom
ich pierwotny kolor
środek na

ODCISKI, BRODAWKI,
ZGRUBIENIA SKÓRY

środek na szczury, myszy,
i karaluchy.

S. BIRNBAUM

CHEŁM, UL. LUBELSKA 36.

POSZUKUJE SPÓLNIKA do intratnego przedsiębiorstwa kapitał 7000 zgłoszenia do Redakcji pod „Rentowny”.

DO SPRZEDANIA warsztat kilimowy półtora metrowy, wiadomość w Redakcji „Kroniki Nadbużańskiej”.

Z RADY MIEJSKIEJ.

Na posiedzeniu Rady Miejskiej w Chełmie w dniu 27 b. m. zreasumowana została uchwała z poprzedniego posiedzenia dotycząca zaciągnięcia pożyczki w kwocie 5.000 złotych z Polskiego Banku Komunalnego na pomiary miasta. Zarządowi Miejskiemu udało się bowiem otrzymać zapewnienie uzyskania na ten cel 10.000 zł.

Pozatem Bank Komunalny daje Chełmowi bezzwrotną zapomogę 5.000 zł. na przerobienie i uzupełnienie projektu wodociągów i kanalizacji. Oczywiście obie uchwały zostały przyjęte głosami wszystkich obecnych na posiedzeniu radnych.

Na tymże posiedzeniu odczytał Przewodniczący Rady, p. wiceprezydent Pawlak (Prezydent Tomaszewski tego dnia był w Warszawie wraz z delegacją u P. Prezesa Rady Ministrów) pismo p. wojewody lubelskiego, który przypomina Zarządowi, że już najwyższy czas uchwalić preliminarz budżetowy na rok 1936/7. Według oświadczenia p. wiceprezydenta w początku przyszłego tygodnia preliminarz budżetowy zostanie przedłożony Radzie.

Pozatem p. wiceprezydent zakomunikował Radzie, że w Zarządzie Funduszu Pracy Chełm został wciągnięty na listę miast, którym udzielone zostaną pieniądze na inwestycje. Projektowane jest w roku bieżącym przydzielenie Chełmowi kwoty 80.000 złotych, z czego 60 tysięcy na roboty wodociągowe, a 20 tys. na budowę nowych bruków.

Pani Lekarzowi Dent.

BOROWSKIEJ

w Chełmie

Za wyleczenie mi zębów, które były zakwalifikowane do usunięcia, za bardzo solidne i sumienne leczenie, jak na umowę zbiorową, z której korzystałem, składam tą drogą pełne uznanie i podziękowanie.

Stefan Bolman.

Dorohusk 22 lutego 1936 r.

Komunalna Kasa Oszczędności

pow. Chełmskiego

w Chełmie, ul. Lubelska 73.

Przyjmuje wkłady oszczędnościowe oprocentowane od 5 do 6 i pół proc. udziela pożyczki wekslowe i pod zastaw papierów wartościowych.

Dyskonto, Inkaso, Rachunki bieżące, Zabezpieczenie pupilarne.

Obwieszczenie.

Do akt. Nr. Km. 195 1936 r.

Komornik Sądu Grodzkiego w Chełmie-Lub. rew. I-go Jan Bereza zamieszkały w Chełmie, ul. Kopernika Nr. 22 a na mocy art. 602, 603, 604, K.P.C. ogłasza, że w dniu 12 marca 1936 r. o godz. 12-iej rano (nie później jednak niż w dwie godziny) w maj. Święcica, gm. Olchowicz, pow. Chełmskiego odbędzie się sprzedaż z przetargu publicznego ruchomości Zdzisława Lechnickiego w I-ym terminie składających się z 15 sztuk krów rasy holenderskiej i 5 sztuk świń rasy angielskiej, oszacowanych na sumę zł. 4.000 na zaspokojenie wierzytelności Państwowego Banku Rolnego Oddział w Lublinie.

Powyższe ruchomości można oglądać pod wskazanym adresem w dniu licytacji.

Chełm, dn. 19 lutego 1936 r.

Komornik (—) BEREZA

Redaktor odpowiedzialny
STEFANJA UKLEJÓWNA

Wydawca: STOWARZYSZENIE PRZYJACIÓŁ KULTURY
POLSKIEJ W CHEŁMIE

Redaktor naczelny
STEFAN NOWICKI

Tłoczono w Drukarni „Zwierciadło” — Chełm Lubelska 56